

Підсумки діяльності страхових компаній за 2010 рік

Ринок страхових послуг залишається найбільш капіталізованим серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 31.12.10 становила 456, у тому числі СК "life"¹ – 67 компаній, СК "non-life" – 389 компаній, (станом на 31.12.09 – 450 компаній, у тому числі СК "life" – 72 компанії, СК "non-life" – 378 компаній).

У 2010 році на ринку страхування відбулося незначне „пожвавлення”, при цьому показники ще не досягли докризових значень.

Спостерігалось макроекономічне відновлення ринку страхування. Так, за 2010 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 2,1%, що на 0,1 в.п. менше в порівнянні з 2009 роком та на 0,4 в.п. менше в порівнянні з показником 2008 року; частка чистих страхових премій у відношенні до ВВП за 2010 рік становила 1,2%, що на 0,1 в.п. менше в порівнянні з відповідним показником 2009 року та на 0,5 в.п. менше в порівнянні з відповідним показником 2008 року.

У порівнянні з 2009 роком на 2 639,6 млн. грн. (12,9%) збільшилися обсяги надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій² збільшився на 669,7 млн. грн. (5,3%). Основним фактором зростання валових страхових премій, у порівнянні з 2009 роком, стало збільшення обсягу внутрішнього перестраховування на 1 969,9 млн. грн. (25,3%). Необхідно відзначити, що розмір внутрішнього перестраховування вже перевищив докризовий рівень 2008 року на 21,5%. На тлі вищезазначеного, відстежується тенденція зменшення питомої ваги чистих страхових премій у валових страхових преміях протягом останніх років: 2008 рік – 66,6% ; 2009 рік – 61,9%; 2010 рік – 57,7%. Основними змінами за видами страхування, що вплинули на це, є зростання премій за майновими видами страхування, а саме: страхування вантажів та багажу зросло на 423,1 млн. грн. (111,8%); страхування від вогневих ризиків зросло на 225,3 млн. грн. (24,2%); страхування майна – на 190,9 млн. грн. (12,8%). За 2010 рік суттєво зменшилися в порівнянні з 2009 роком на 487,9 млн. грн. (65,6%) страхування кредитів та на 149,4 млн. грн. (16,5%) скоротилося страхування фінансових ризиків.

За 2010 рік відстежується тенденція зростання фінансової стійкості страхових компаній. Так, при зростанні на 5,3% обсягів чистих страхових премій, на 12,1% зросли обсяги сформованих страхових резервів. На 7,8% зросли загальні активи, з них активи, визначені законодавством для представлення коштів страхових резервів – на 16,9%.

У порівнянні з 2009 роком на 9,4% зменшилися валові страхові виплати/відшкодування, обсяг чистих страхових виплат зменшився на 2,8%.

¹ Скорочення: СК "Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування життя, СК "non-Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування видів, інших, ніж страхування життя.

² Чисті страхові премії (виплати) – розраховані як валові страхові премії (виплати) за мінусом частки страхових премій (виплат), які сплачуються перестраховикам-резидентам (компенсовані перестраховиками-резидентами).

На зменшення чистих страхових виплат, в першу чергу, вплинули такі зміни: на 476,2 млн. грн. (15,8%) зменшилися виплати з автостраховання (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка"); на 204 млн. грн. (57,5%) зменшилися виплати зі страхування кредитів. При цьому на 381,3 млн. грн. (24,2%) збільшилися виплати зі страхування фінансових ризиків (що, на фоні скорочення чистих премій за цим видом, пояснюється виплатами за договорами, що були укладені в попередні роки).

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в таблиці 1.

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка

	2008	2009	2010	Темпи приросту	
				2009/ 2008	2010/ 2009
				%	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітнього періоду, тис. одиниць					
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:	22 828,7	22 343,2	26 340,5	-2,1	17,9
- зі страхувальниками-фізичними особами	18 685,5	19 187	23 135,8	2,7	20,6
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	653 168,8	552 629,0	592 771,5	-15,4	7,3
Страхова діяльність, млн. грн.					
Валові страхові премії	24 008,6	20 442,1	23 081,7	-14,9	12,9
Валові страхові виплати	7 050,7	6 737,2	6 104,6	-4,4	-9,4
Рівень валових виплат, %	29,4%	33,0%	26,4%	-	-
<i>Чисті страхові премії</i>	15 981,8	12 658,0	13 327,7	-20,8	5,3
<i>Чисті страхові виплати</i>	6 546,1	6 056,4	5 885,7	-7,5	-2,8
Рівень чистих виплат, %	41,0%	47,8%	44,2%	-	-
Перестраховання, млн. грн.					
Сплачено на перестраховання, у тому числі:	9 064,6	8 888,4	10 745,2	-1,9	20,9
- перестраховикам-резидентам	8 026,8	7 784,1	9 753,9	-3,0	25,3
- перестраховикам-нерезидентам	1 037,8	1 104,3	991,3	6,4	-10,2
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	926,5	967,9	508,6	4,5	-47,5
- перестраховиками-резидентами	504,7	680,8	219,0	34,9	-67,8
- перестраховиками-нерезидентами	421,9	287,1	289,6	-32,0	0,9
Отримані страхові премії від перестраховальників-нерезидентів	317,5	242,1	192,3	-23,7	-20,6
Виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам	1 055,6	1 050,4	1 837,1	-0,5	74,9
Страхові резерви, млн. грн.					
Обсяг сформованих страхових резервів	10 904,1	10 141,3	11 371,8	-7,0	12,1
- резерви зі страхування життя	1 609,0	1 789,2	2 185,2	11,2	22,1
- технічні резерви	9 295,1	8 352,1	9 186,6	-10,1	10,0
Активи страховиків та статутний капітал, млн. грн.					
Загальні активи страховиків (згідно з формою 1 (П(С)БО 2))	41 930,5	41 970,1	45 234,6	0,1	7,8
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів	23 904,9	23 690,9	27 695,0	-0,9	16,9
Обсяг сплачених статутних капіталів	13 206,4	14 876,0	14 429,2	12,6	-3,0

Кількість страхових компаній

Кількість страхових компаній (СК) станом на 31.12.10 становила 456, з яких 67 СК зі страхування життя (СК "Life") та 389 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). За 2010 рік кількість страхових компаній збільшилась на 6 СК.

Таблиця 2

Кількість страхових компаній у 2009 – 2010 рр.

Кількість страхових компаній	на кінець року	
	2009	2010
Загальна кількість	450	456
в т.ч. СК "non-Life"	378	389
в т.ч. СК "Life"	72	67

Страхові премії

Валові страхові премії, отримані страховиками при страхуванні та перестраховуванні ризиків від страхувальників та перестраховувальників за 2010 рік, становила **23 081,7 млн. грн.**, з них:

6 171,1 млн. грн. (26,7%) – що надійшли від фізичних осіб;

9 860,4 млн. грн. (42,7%) – що надійшли від юридичних осіб.

За 2009 рік загальна (валова) сума страхових премій, отриманих страховиками, становила 20 442,1 млн. грн., з них:

5 949,0 млн. грн. (29,1%) – що надійшли від фізичних осіб;

8 646,5 млн. грн. (42,3%) – що надійшли від юридичних осіб.

За 12 місяців 2010 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя становила **22 175,2 млн. грн.** (або 96,1% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – **906,5 млн. грн.** (або 3,9% від загальної суми страхових премій).

Чисті страхові премії за 2010 рік становили **13 327,7 млн. грн.**, що становить 57,7% від валових страхових премій. Чисті страхові премії за 2009 рік становили 12 658,0 млн. грн.

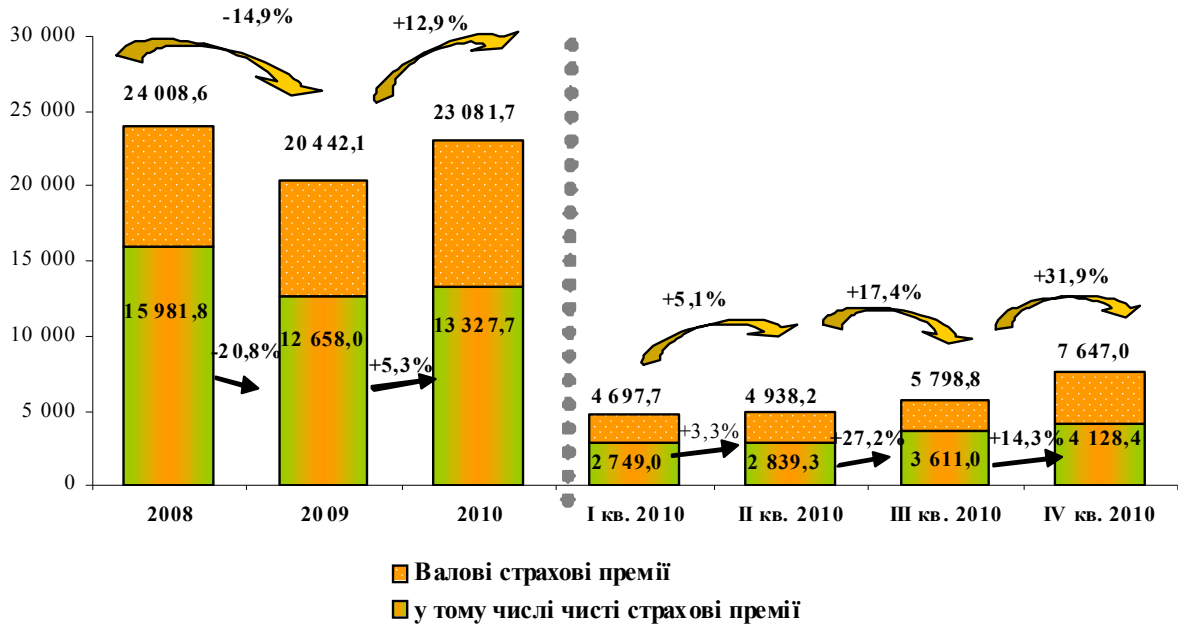

Рис. 1. Динаміка страхових премій за 2008 - 2010 рр. (млн. грн.)

Так, обсяги валових страхових премій за 2010 рік збільшилися порівняно з 2009 роком на 12,9%, при цьому чисті страхові премії збільшилися на 5,3%. Зростання валових страхових премій у IV кв. 2010 року на 31,9% у порівнянні до III кв. 2010 року відбулось переважно за рахунок збільшення обсягів внутрішнього перестраховування – до **3 518,6 млн. грн.** (у III кв. 2010 р. обсяг внутрішнього перестраховування становив 2 187,8 млн. грн.). Обсяг чистих страхових премій у IV кв. 2010 року збільшився на 14,3% у порівнянні з попереднім кварталом 2010 року.

Концентрація страхового ринку за надходженнями валових страхових премій станом на 31.12.10 представлена в таблиці 3.

Таблиця 3

Концентрація страхового ринку у 2010 році

Перші (Тор)	страхування "Life"		страхування "non-Life"		
	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Кількість СК, які більше 50% страхових премій отримали від перестраховувальників
Тор 3	450,3	49,7	3 006,1	13,6	3
Тор 10	758,7	83,7	7 312,3	33,0	7
Тор 20	868,9	95,9	11 329,0	51,1	9
Тор 50	906,4	100,0	16 994,4	76,6	15
Тор 100	x	x	20 336,8	91,7	19
Тор 200	x	x	21 982,2	99,1	22
Всього по ринку	906,5	100,0	22 175,2	100,0	35

Можна констатувати, що незважаючи на значну кількість компаній, фактично на страховому ринку основну частку валових страхових премій – 91,7% – акумулюють 100 СК "non-Life" (25,7% всіх СК "non-Life") та 95,9% – 20 СК "Life" (29,9% всіх СК "Life").

Страхові премії за видами страхування за 2009 – 2010 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 4 та на рис. 2, 3, 4.

Таблиця 4

Страхові премії за видами страхування за 2009 – 2010 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові премії, в млн. грн.				Структура страхових премій				Темпи приросту страхових премій	
	Валові		Чисті		Структура валових страхових премій		Структура чистих страхових премій		валових премій	чистих премій
	2009 р.	2010 р.	2009 р.	2010 р.	2009 р.	2010 р.	2009 р.	2010 р.	2010/2009	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страховання життя	827,3	906,5	826,9	906,0	4,0%	3,9%	6,5%	6,8%	9,6%	9,6%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	19 614,7	22 175,2	11 830,9	12 421,7	96,0%	96,1%	93,5%	93,2%	13,1%	5,0%
Добровільне особисте страхування	1 442,3	1 679,1	1 306,5	1 511,0	7,1%	7,3%	10,3%	11,3%	16,4%	15,7%
Добровільне майнове страхування	14 769,8	16 607,5	7 884,2	7 703,0	72,3%	72,0%	62,3%	57,8%	12,4%	-2,3%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	2 488,4	2 894,3	905,1	755,7	12,2%	12,5%	7,2%	5,7%	16,3%	-16,5%
Добровільне страхування відповідальності	1 080,4	1 116,1	566,3	616,8	5,3%	4,8%	4,5%	4,6%	3,3%	8,9%
Недержавне обов'язкове страхування	2 314,7	2 767,6	2 066,4	2 586,0	11,3%	12,0%	16,3%	19,4%	19,6%	25,1%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	1 683,8	2 061,4	1 533,7	1 994,0	8,2%	8,9%	12,1%	15,0%	22,4%	30,0%
Державне обов'язкове страхування	7,5	4,9	7,5	4,9	0,04%	0,02%	0,1%	0,04%	-34,7%	-34,7%
ВСЬОГО (всі види страхування)	20 442,0	23 081,7	12 658,0	13 327,7	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	12,9%	5,3%

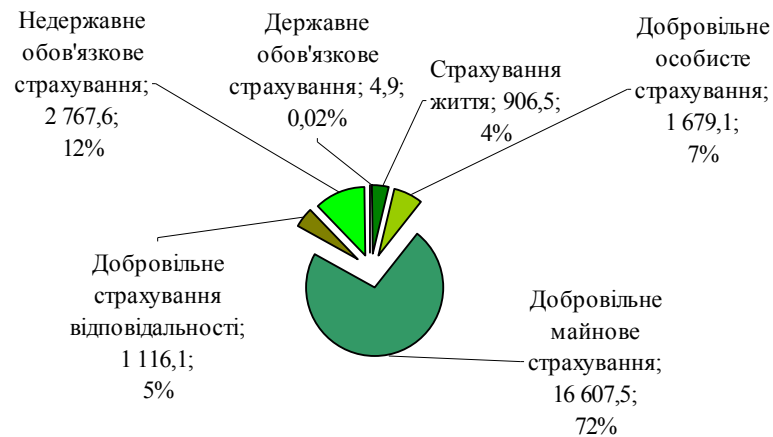

Рис. 2. Структура валових страхових премій станом на 31.12.10 (млн. грн.)

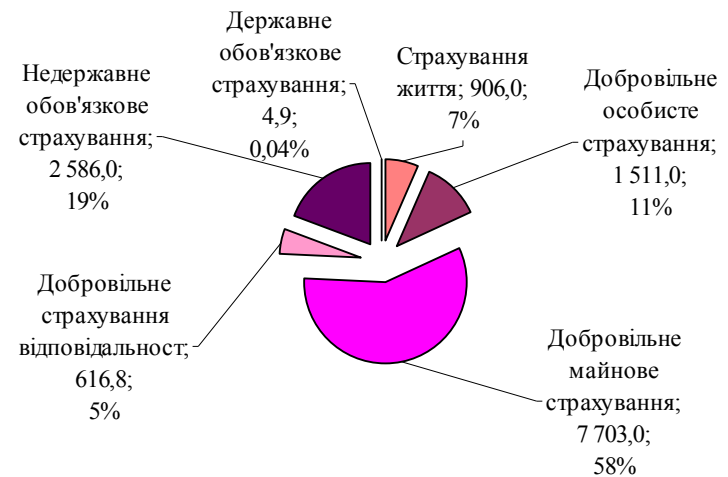

Рис. 3. Структура чистих страхових премій станом на 31.12.10 (млн. грн.)

Динаміка чистих страхових премій за 2008-2010 рр. представлена в таблиці 5.

Таблиця 5

Динаміка чистих страхових премій за 2008-2010 рр.

Види страхування	2008	2009	2010	Темпи приросту	
				2009/2008	2010/2009
	млн. грн.			%	%
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	6 312,1	4 981,8	5 059,0	-21,1	1,5
Страхування майна	1 630,4	1 489,9	1 680,8	-8,6	12,8
Страхування від вогневих ризиків	1 204,6	931,0	1 156,3	-22,7	24,2
Страхування фінансових ризиків	1 395,6	905,1	755,7	-35,1	-16,5
Страхування життя	1 095,3	826,9	906,0	-24,5	9,6
Медичне страхування	636,3	724,1	809,4	13,8	11,8
Страхування вантажів та багажу	699,7	378,6	801,7	-45,9	111,8
Страхування відповідальності перед третіми особами	434,1	485,8	505,9	11,9	4,1
Страхування кредитів	1 178,7	744,3	256,4	-36,9	-65,6
Страхування від нещасних випадків	417,8	287,8	348,9	-31,1	21,2
Авіаційне страхування	148,7	202,3	222,9	36,1	10,2
Страхування медичних витрат	142,6	167,8	213,9	17,7	27,5
Страхування від нещасних випадків на транспорті	120,8	126,1	133,6	4,3	6,0
Інші види страхування	565,2	406,5	477,2	-28,1	17,4
Всього	15 981,8	12 658,0	13 327,7	-20,8	5,3

Рис. 4. Структура чистих страхових премій за видами страхування станом на 31.12.10 (млн. грн.)

У структурі чистих страхових премій за видами страхування станом на 31.12.10 найбільша частка належить таким видам страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 5 059,0 млн. грн. (або 38%) (станом на 31.12.09 даний показник становив 4 981,8 млн. грн. (або 39%)); страхування майна – 1 680,8 млн. грн. (або 12%) (станом на 31.12.09 – 1 489,9 млн. грн. (або 12%)); страхування від вогневих ризиків – 1 156,3 млн. грн. (або 9%) (станом на 31.12.09 – 931,0 млн. грн. (або 7%)); страхування життя – 906,0 млн. грн. (або 7%) (станом на 31.12.09 – 826,9 млн. грн. (або 7%)); страхування фінансових ризиків – 755,7 млн. грн. (або 6%) (станом на 31.12.09 – 905,1 млн. грн. (або 7%)).

Страхові виплати/відшкодування

Розмір валових страхових виплат за 2010 рік становив **6 104,6 млн. грн.**, у тому числі з видів страхування, інших, ніж страхування життя – **6 052,0 млн. грн.** (або 99,1%), зі страхування життя – **52,6 млн. грн.** (або 0,9%).

Обсяг **чистих страхових виплат** становив **5 885,7 млн. грн.** та зменшився порівняно з аналогічним періодом 2009 року на 2,8%.

Обсяги валових та чистих страхових виплат за 2010 рік зменшилися в порівнянні з 2009 роком (див. рис. 5).

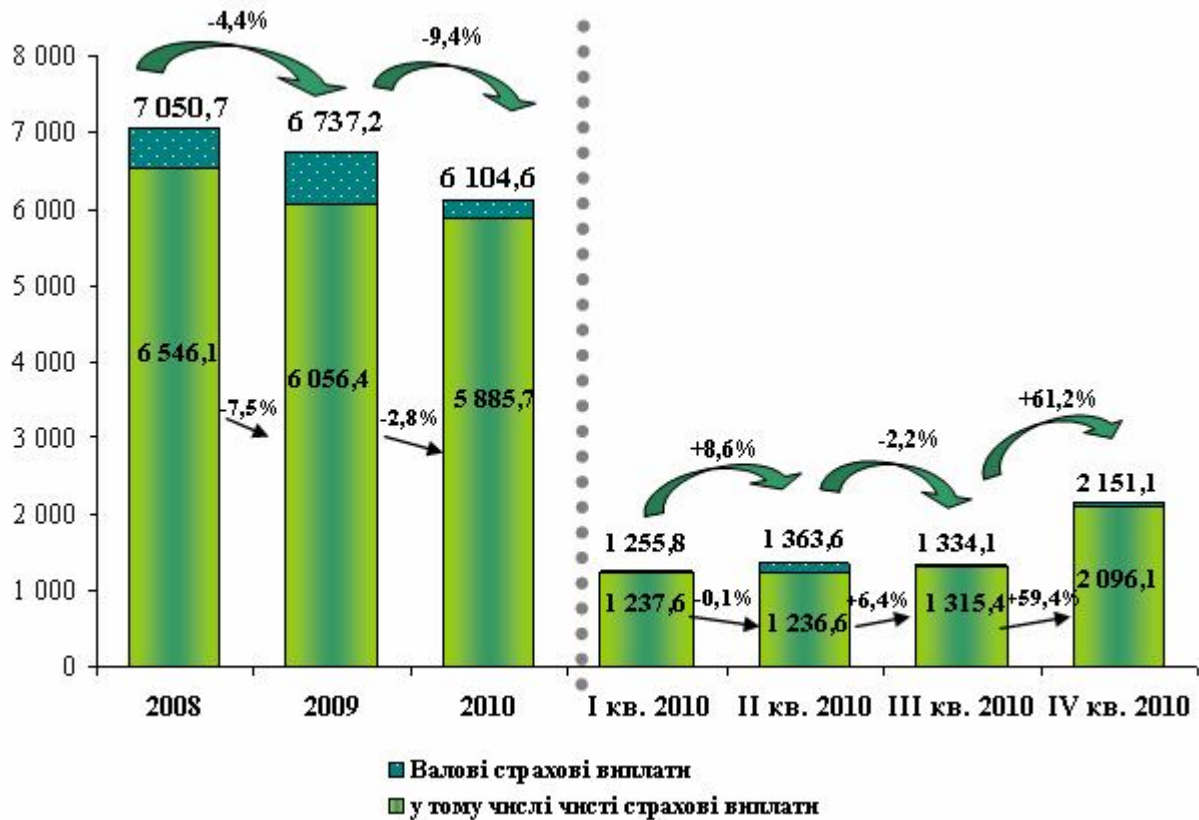

Рис. 5. Динаміка страхових виплат за 2008 - 2010 рр. (млн. грн.)

Так, обсяг валових страхових виплат за 2010 рік знизився на 9,4% порівняно з 2009 роком (до 6 104,6 млн. грн.), а обсяги чистих страхових виплат зменшились на 2,8% і становили 5 885,7 млн. грн. Скорочення страхових виплат може розглядатися як негативна ознака з огляду на те, що надходження страхових платежів збереглося на рівні попереднього року. Це може свідчити про недостатність у страхових компаній ліквідних інструментів, надмірну збитковість діяльності деяких страховиків. Ряд страхових компаній розглядають всі можливі варіанти скорочення витрат, зокрема через реорганізацію та скорочення своїх відокремлених підрозділів (філій, представництв тощо).

Водночас у четвертому кварталі обсяг валових страхових виплат збільшився в порівнянні з попереднім кварталом на 61,2%, а чистих страхових виплат – на 59,4%. Зростання валових виплат у четвертому кварталі зумовлене зростанням страхових виплат, зокрема, за такими видами страхування, як страхування фінансових ризиків, страхування наземного транспорту (крім залізничного), обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Страхові виплати у розрізі видів страхування за 2009 – 2010 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 6 та на рис. 6, 7, 8.

Таблиця 6

Страхові виплати за видами страхування за 2009 – 2010 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові виплати, в млн. грн.				Структура страхових виплат				Темпи приросту страхових виплат	
	Валові		Чисті		Структура валових виплат		Структура чистих виплат		Валових виплат	Чистих виплат
	2009 р.	2010 р.	2009 р.	2010 р.	2009 р.	2010 р.	2009 р.	2010 р.	2010/ 2009	2010/ 2009
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страховання життя	62,7	52,6	62,7	52,6	0,9%	0,9%	1,0%	0,9%	-16,1%	-16,1%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	6 674,6	6 052,0	5 993,8	5 833,1	99,1%	99,1%	99,0%	99,1%	-9,3%	-2,7%
Добровільне особисте страхування	703,4	797,0	694,2	794,1	10,4%	13,1%	11,5%	13,5%	13,3%	14,4%
Добровільне майнове страхування	5 275,9	4 360,7	4 607,3	4 150,7	78,3%	71,4%	76,1%	70,5%	-17,3%	-9,9%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	2 115,1	2 042,5	1 577,9	1 959,1	31,4%	33,5%	26,1%	33,3%	-3,4%	24,2%
Добровільне страхування відповідальності	25,7	27,3	25,5	26,7	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	6,1%	4,5%
Недержавне обов'язкове страхування	662,5	862,4	659,7	857,1	9,8%	14,1%	10,9%	14,6%	30,2%	29,9%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	639,6	849,7	637,4	845,1	9,5%	13,9%	10,5%	14,4%	32,9%	32,6%
Державне обов'язкове страхування	7,1	4,6	7,1	4,6	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	-35,2%	-35,2%
ВСЬОГО (всі види страхування)	6 737,3	6 104,6	6 056,4	5 885,7	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-9,4%	-2,8%

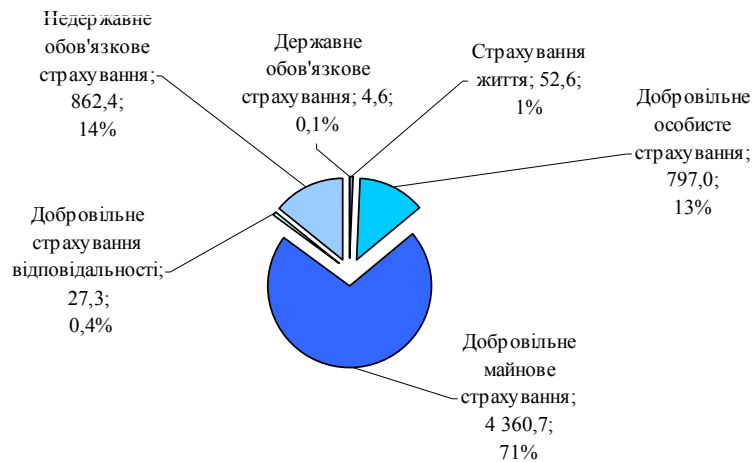

Рис. 6. Структура валових страхових виплат станом на 31.12.10 (млн. грн.)

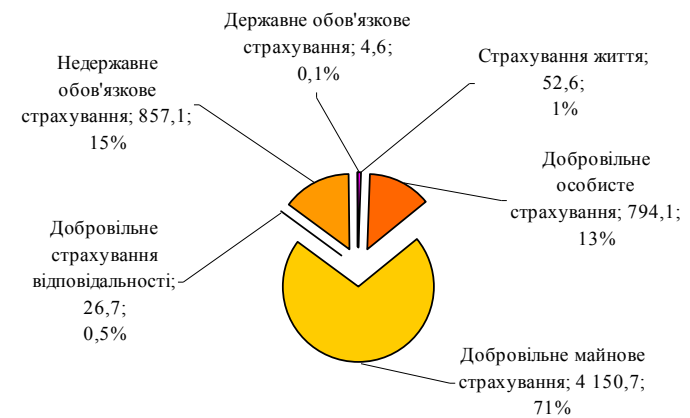

Рис. 7. Структура чистих страхових виплат станом на 31.12.10 (млн. грн.)

Динаміка чистих страхових виплат за 2008-2010 рр. представлена в таблиці 7.

Таблиця 7

Динаміка чистих страхових виплат за 2008-2010 рр.

Види страхування	2008	2009	2010	Темпи приросту	
				2009/2008	2010/2009
	млн. грн.			%	%
Автостраховання (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	3 347,0	3 014,4	2 538,2	-9,9	-15,8
Страховання фінансових ризиків	1 461,7	1 577,9	1 959,1	7,9	24,2
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	461,0	550,7	632,9	19,5	14,9
Страховання кредитів	616,9	355,1	151,1	-42,4	-57,5
Страховання від вогневих ризиків	321,2	160,0	177,0	-50,2	10,6
Страховання майна	82,0	109,7	133,8	33,7	22,0
Страховання медичних витрат	44,8	72,7	83,8	62,3	15,3
Страховання життя	40,9	62,7	52,6	53,2	-16,0
Інші види страхування	170,5	153,2	157,1	-10,1	2,5
Всього	6 546,1	6 056,4	5 885,7	-7,5	-2,8

Структуру чистих страхових виплат (відшкодувань) за видами страхування за 2010 рік зображено на рис. 8.

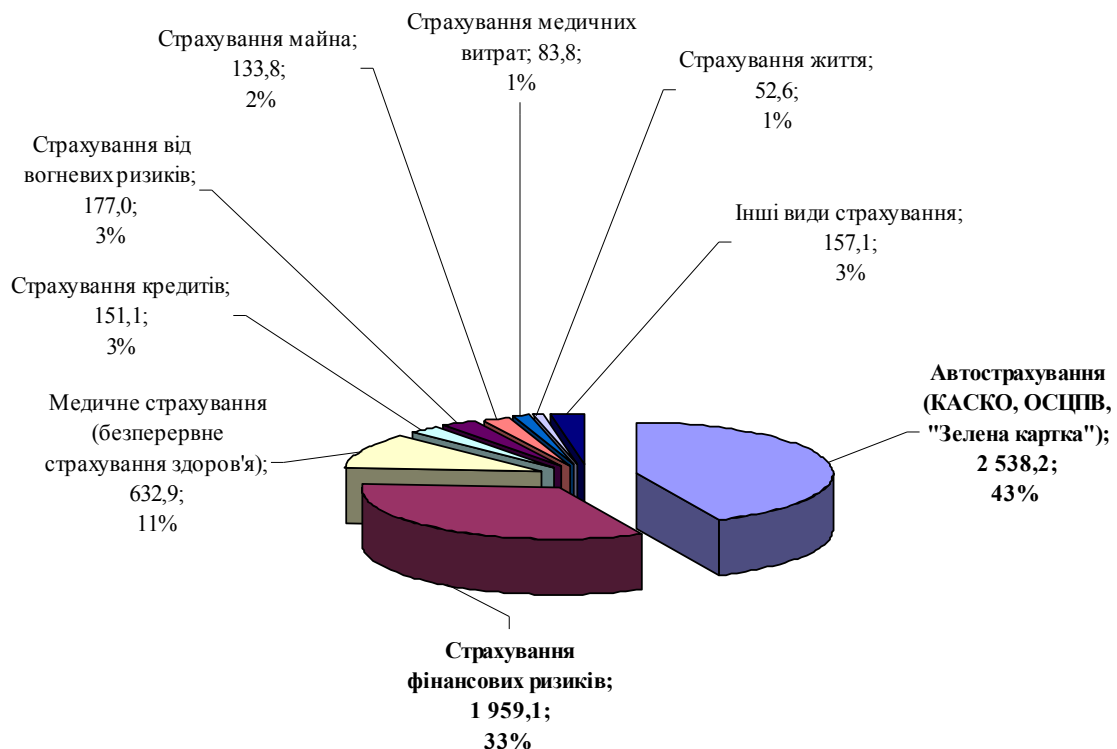

Рис. 8. Структура чистих страхових виплат за видами страхування станом на 31.12.10 (млн. грн.)

У структурі чистих страхових виплат станом на 31.12.10 найбільша частка страхових виплат припадає на такі види страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 2 538,2 млн. грн. (або 43%) (станом на 31.12.09 даний показник становив 3 014,4 млн. грн. (або 50%)); страхування фінансових ризиків – 1 959,1 млн. грн. (або 33%) (станом на 31.12.09 – 1 577,9 млн. грн. (або 26%)); частка медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) становить 632,9 млн. грн. (або 11%) (станом на 31.12.09 – 550,7 млн. грн. (або 9%)).

Рівень страхових виплат за видами страхування

Рівень валових страхових виплат (відношення валових страхових виплат до валових страхових премій) станом на 31.12.10 становив 26,4% (таблиця 8). Високий рівень валових страхових виплат (більше 20%) спостерігався за такими видами страхування: добровільне особисте страхування – 47,5% (станом на 31.12.09 – 48,8%), добровільне майнове страхування – 26,3% (станом на 31.12.09 – 35,7%), а також державне обов'язкове страхування – 93,9% (станом на 31.12.09 – 94,7%).

Таблиця 8

Рівень страхових виплат за видами страхування

Види страхування	Рівень страхових виплат			
	валових виплат		чистих виплат	
	Станом на 31.12.09	Станом на 31.12.10	Станом на 31.12.09	Станом на 31.12.10
1	2	3	4	5
Страхування життя	7,6%	5,8%	7,6%	5,8%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	34,0%	27,3%	50,7%	47,0%
Добровільне особисте страхування	48,8%	47,5%	53,1%	52,6%
Добровільне майнове страхування	35,7%	26,3%	58,4%	53,9%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	85,0%	70,6%	174,3%	259,2%
Добровільне страхування відповідальності	2,4%	2,4%	4,5%	4,3%
Недержавне обов'язкове страхування	28,6%	31,2%	31,9%	33,1%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	38,0%	41,2%	41,6%	42,4%
Державне обов'язкове страхування	94,7%	93,9%	94,7%	93,9%
ВСЬОГО (всі види страхування)	33,0%	26,4%	47,8%	44,2%

Рівень чистих страхових виплат (відношення чистих страхових виплат до чистих страхових премій) станом на 31.12.10 становив 44,2% (станом на 31.12.09 – 47,8%). Високий рівень чистих страхових виплат станом на 31.12.10 спостерігався за видами добровільного страхування фінансових ризиків – 259,2%, з добровільного особистого страхування – 52,6%, а також з добровільного майнового страхування – 53,9%. Зростання рівня валових та чистих страхових виплат з добровільного страхування фінансових ризиків може свідчити про здійснення страховими компаніями оптимізації оподаткування.

Рівень чистих страхових виплат перевищує рівень валових, оскільки при розрахунку не враховуються частки страхових виплат, що сплачуються за договорами внутрішнього перестраховання ризиків, та частки страхових премій, що сплачуються за операціями внутрішнього страхування.

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за 2010 рік у порівнянні з 2009 роком наведено у таблиці 9.

Таблиця 9

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за 2009 – 2010 рр.

Види страхування	Чисті страхові виплати		Рівень чистих страхових виплат	
	2009 (млн. грн.)	2010 (млн. грн.)	Станом на 31.12.09 (%)	Станом на 31.12.10 (%)
1	2	3	4	5
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	550,7	632,9	76,0	78,2
Страхування здоров'я на випадок хвороби	33,3	38,0	26,3	27,4
Страхування наземного транспорту ("КАСКО")	2 377,0	1 693,0	68,9	55,2
Страхування повітряного транспорту	2,9	2,9	15,6	15,7
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	160,0	177,0	17,2	15,3
Добровільне страхування цивільно-правової відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	9,5	12,8	16,8	15,8
Страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	355,1	151,1	47,7	58,9
Страхування фінансових ризиків	1 577,9	1 959,1	174,3	259,3
Страхування медичних витрат	72,7	83,8	43,3	39,2
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)	567,9	758,4	43,8	43,9
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів ("Зелена картка")	69,4	86,7	29,4	32,4
Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації	14,8	5,2	7,3	2,3

Так, рівень страхових виплат із страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 31.12.10 зменшився на 13,7 в. п. до рівня 55,2%; зростання рівня страхових виплат із страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту) на 11,2 в. п. до рівня 58,9% пов'язане зі зменшенням надходження страхових платежів за 2010 рік до 256,4 млн. грн.; на 85,0 в. п. до 259,3% збільшився рівень страхових виплат зі страхування фінансових ризиків; рівень страхових виплат з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

(ОСЦПВ) станом на 31.12.10 залишився майже без змін, у порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.09.

Зменшення рівня валових страхових виплат може розглядатися як негативна ознака з огляду на те, що надходження страхових платежів збереглося на рівні попереднього року.

Страховання фізичних осіб

Від страхувальників-фізичних осіб за січень – грудень 2010 року надійшло **6 171,1 млн. грн.** валових страхових премій, що на 3,7% більше, ніж за аналогічний період 2009 року.

Структура валових страхових премій, які надійшли від фізичних осіб за 2010 рік:

- за видами страхування, іншими, ніж страхування життя – **5 416,3 млн. грн.** (на 2,0% більше, ніж за аналогічний період 2009 року);

- за видом страхування життя – **754,8 млн. грн.** (на 17,7% більше, ніж за аналогічний період 2009 року).

Страхові виплати страхувальникам-фізичним особам у 2010 році становили **2 436,4 млн. грн.** (39,9% від загальних валових виплат), що на 13,1% менше, ніж за 2009 рік.

У четвертому кварталі обсяг валових страхових премій зріс у порівнянні з попереднім кварталом на 10,8%, а розмір страхових виплат збільшився на 7,2% відповідно.

Рівень валових виплат фізичним особам (відношення виплат до премій) станом на 31.12.10 становив 39,5%, що на 7,6 в.п. менше, ніж станом на 31.12.09 (див. рис. 9). Протягом 2010 року найвищий обсяг валових виплат фізичним особам був у першому кварталі – 641,4 млн. грн., найнижчий – в третьому – 572,5 млн. грн.

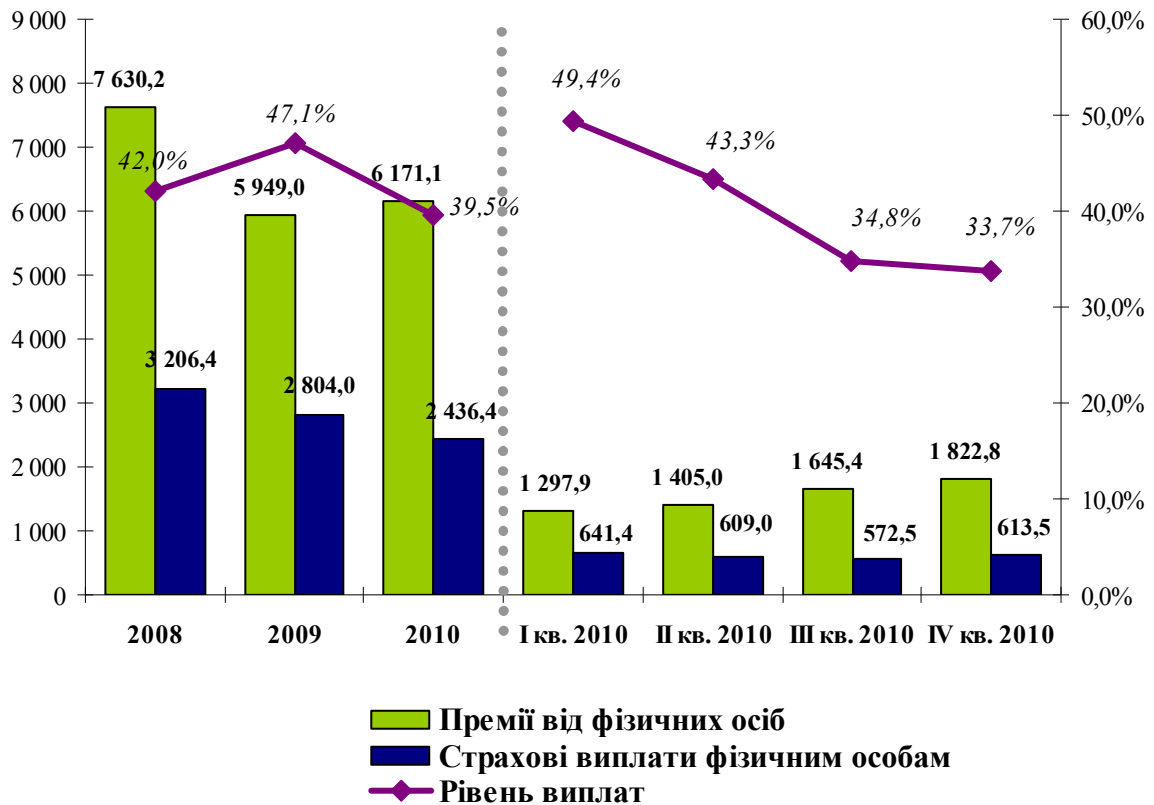

Рис. 9. Динаміка страхових платежів, виплат та рівня страхових виплат у секторі страхування фізичних осіб за 2008 – 2010 рр. (млн. грн.)

Структура страхових платежів та виплат при страхуванні фізичних осіб станом на 31.12.10 має такий вигляд:

- 37,5% всіх премій від громадян становили премії від страхування наземного транспорту (КАСКО) – **2 315,2 млн. грн.**, що на 16,5% (або на 458,9 млн. грн.) менше в порівнянні з відповідною датою 2009 року; від страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) надійшло 1 385,2 млн. грн. (або 22,4% всіх премій від громадян), що на 364,2 млн. грн. (або на 35,7%) більше в порівнянні з відповідною датою 2009 року; від медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) – 349,3 млн. грн. (або 5,7% всіх премій від громадян), що на 79,2 млн. грн. (або на 29,3%) більше в порівнянні з відповідною датою 2009 року; від страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – 257,2 млн. грн. (або 4,2% всіх премій від громадян), що на 0,8 млн. грн. (або на 0,3%) менше в порівнянні з відповідною датою 2009 року; від страхування від нещасних випадків – 245,4 (4,0%), що на 20,8 млн. грн. (або на 9,3%) більше в порівнянні з відповідною датою 2009 року;

- основна частина страхових виплат (54,5%) здійснена за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО) – **1 328,1 млн. грн.**, що на 568,8 (або на 30%) менше в порівнянні з відповідною датою 2009 року; частина страхових виплат (25,0%) здійснена за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ),

становить 609,2 млн. грн., що на 159,1 млн. грн. більше в порівнянні з відповідною датою 2009 року; за медичним страхуванням фізичним особам було виплачено 215,6 млн. грн. (8,9% від загального розміру страхових виплат/відшкодувань страхувальникам-фізичним особам), що на 16,3 млн. грн. (або на 8,2%) більше в порівнянні з відповідною датою 2009 року.

Рівень виплат за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО), укладеними зі страхувальниками – фізичними особами, станом на кінець 2010 року становив 57,4%, за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 44,0%, за медичним страхуванням – 61,7%.

Кількість укладених договорів страхування з фізичними особами (на користь страхувальників) за підсумками 2010 року зазнала, зокрема таких змін:

- кількість укладених договорів добровільного страхування від нещасних випадків збільшилась на 3 601,4 тис. одиниць (до 6 624,1 тис. одиниць), в порівнянні з 2009 роком;

- кількість укладених договорів страхування медичних витрат збільшилась на 207,7 тис. одиниць (до 1 385,9 тис. одиниць), в порівнянні з 2009 роком;

- кількість укладених договорів добровільного медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) зменшилась на 947,0 тис. одиниць (до 962,0 тис. одиниць), в порівнянні з 2009 роком.

Отже, обсяг страхових премій від фізичних осіб за результатами 2010 року (6 171,1 млн. грн.) збільшився на 3,7% в порівнянні з 2009 роком, але рівня 2008 року не досяг (за 2008 р. – 7 630,2 млн. грн.). За результатами 2010 року продовжується тенденція щодо зменшення обсягу страхових виплат фізичним особам.

Основні показники автострахування

Динаміка основних показників страхування автотранспорту, – страхування наземного транспорту (КАСКО), страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) та страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів ("Зелена картка"), наведена в таблиці 10.

**Динаміка основних показників автострахування
за 2009 – 2010 рр.**

Показник Вид страхування	Валові страхові премії		Валові страхові виплати		Рівень валових страхових виплат		Темпи приросту	
	2009	2010	2009	2010	Станом на 31.12.09	Станом на 31.12.10	Валові страхові премії	Валові страхові виплати
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%	%	2010/ 2009	
Страхування наземного транспорту (КАСКО)	3 887,9	3 660,7	2 487,0	1 776,2	64,0	48,5	-5,8%	-28,6%
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)	1 430,9	1 776,3	568,3	759,0	39,7	42,7	24,1%	33,6%
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів ("Зелена картка")	252,9	285,2	71,3	90,7	28,2	31,8	12,8%	27,2%
Всього	5 571,7	5 722,2	3 126,6	2 625,9	56,1	45,9	2,7%	-16,0%

Згідно з даними таблиці 10, станом на 31.12.10 обсяг валових страхових премій з автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») зріс на 2,7%, а обсяг валових страхових виплат скоротився на 16%. При цьому частка валових страхових премій та валових страхових виплат страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) в автострахуванні становить 31,0% та 28,9% (відповідно).

Структура валових страхових платежів та валових страхових виплат у секторі автострахування представлена на рисунках 10, 11.

Надходження валових премій при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за 12 місяців 2010 року скоротилися на **5,8%** у порівнянні з аналогічним періодом 2009 року і склали **3 660,7 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ), обсяг валових страхових премій збільшився на **24,1%** і становив **1 776,3 млн. грн.**

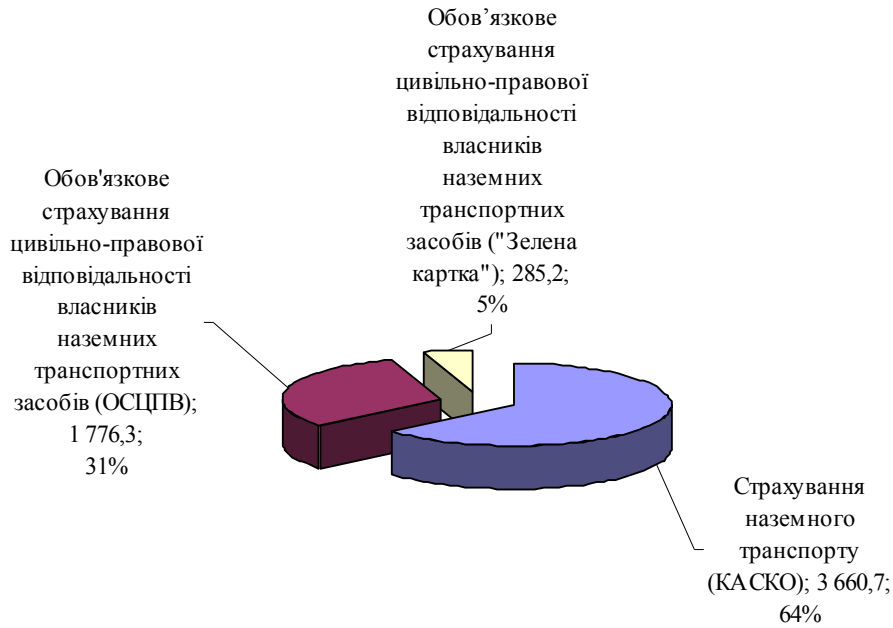

Рис. 10. Структура страхових платежів у секторі автостраховання станом на 31.12.10 (млн. грн.)

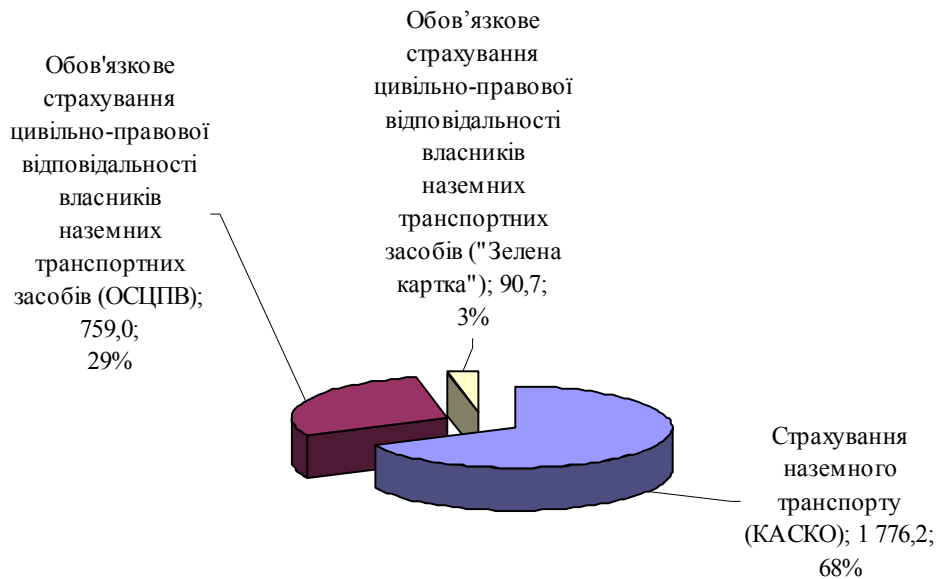

Рис. 11. Структура страхових виплат у секторі автостраховання станом на 31.12.10 (млн. грн.)

За 12 місяців 2010 року на 1 147,4 тис. одиниць (або на 16,4%) збільшилась кількість укладених договорів страхування цивільно-правової

відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – до 8 151,7 тис. одиниць.

Обсяг валових виплат при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за 12 місяців 2010 року становив **1 776,2 млн. грн.**, що на **28,6%** менше, ніж за аналогічний період 2009 року; розмір валових виплат при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) становив **759,0 млн. грн.**, що на **33,6%** більше, ніж за аналогічний період 2009 року.

Рівень валових виплат зі страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 31.12.10 становив 48,5% (станом на 31.12.09 – 64,0%), при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 42,7% (станом на 31.12.09 – 39,7%).

Станом на кінець IV кварталу 2010 року:

- при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) розмір чистих страхових премій становив **3 065,0 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **1 726,7 млн. грн.**;

- при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових виплат становив **1 693,0 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **758,4 млн. грн.**

Збільшення надходжень валових премій зі страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) пов'язане передусім з подорожчанням полісів обов'язкового страхування транспортних засобів, що зумовлено зміненням коригувальних коефіцієнтів до страхового платежу, за допомогою яких визначається ціна поліса, та підвищенням лімітів відповідальності страхових компаній.

Страхування життя

Валові страхові платежі (премії, внески) при страхуванні життя за 2010 рік становили **906,5 млн. грн.**, що на 9,6% більше, ніж за 2009 рік (2009 р. – 827,3 млн. грн.).

Структура валових надходжень страхових платежів (премій, внесків) за 2010 рік:

754,8 млн. грн. (або 83,3%) – що надійшли від фізичних осіб;

151,2 млн. грн. (або 16,7%) – що надійшли від юридичних осіб;

0,5 млн. грн. (або 0,1%) – що надійшли від перестраховувальників.

У 2010 році на 45,2% збільшилась кількість застрахованих фізичних осіб (670 576 застрахованих фізичних осіб у порівнянні з 461 880 застрахованими фізичними особами у 2009 році). Станом на 31.12.10 застраховано 2 890 205 фізичних осіб.

Структура валових страхових премій та виплат із страхування життя зображена на рисунках 12 та 13.

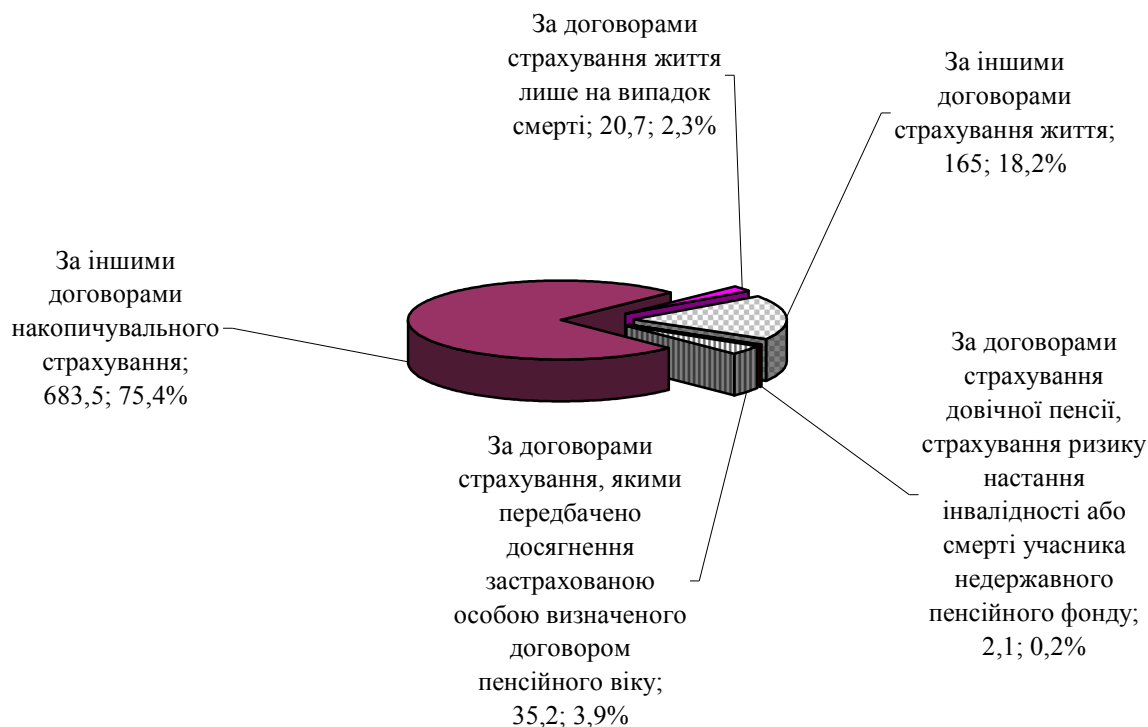

Рис 12. Структура валових страхових премій із страхування життя станом на 31.12.10 (млн. грн.)

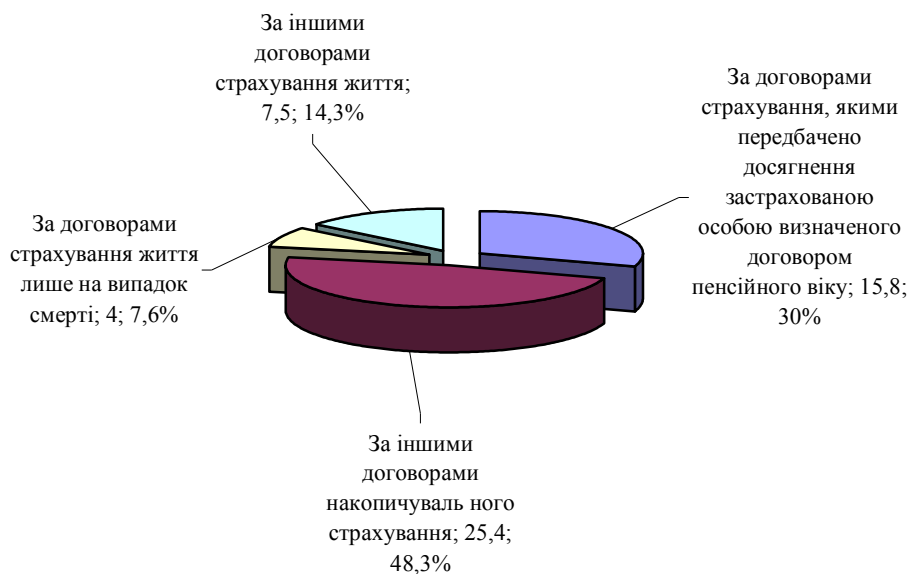

Рис 13. Структура валових страхових виплат із страхування життя станом на 31.12.10 (млн. грн.)

Обсяги надходжень валових страхових платежів та валових страхових виплат за 2008 – 2010 рр. зображено на рис. 14.

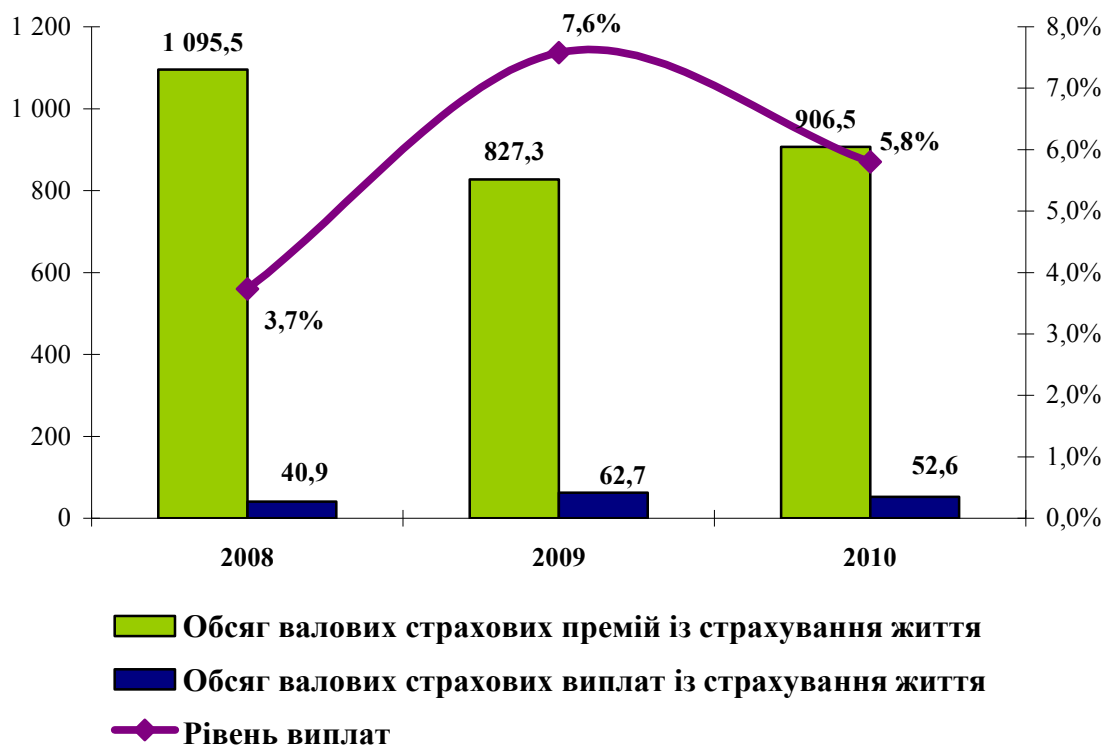

Рис. 14. Динаміка страхових премій та страхових виплат із страхування життя за 2008 – 2010 рр. (млн. грн.)

Розмір валових страхових виплат із страхування життя за 2010 рік становив **52,6 млн. грн.**³, що на 16,1% менше в порівнянні з 2009 роком.

У 2010 році величина зміни резервів із страхування життя становила 396,2 млн. грн. (таблиця 11). 13 СК "Life" за підсумками 2010 року отримали від'ємне значення приросту резервів із страхування життя, що пов'язано з достроковим розірванням договорів страхування. Приріст резервів із страхування життя у двох страхових компаніях "Life" у 2010 році становив 133,2 та 68,0 млн. грн. (31,8%, та 16,3% від загального приросту резервів відповідно⁴).

³ Включаючи страхові виплати у вигляді анuitетів.

⁴ Від'ємні значення приросту резервів із страхування життя при розрахунку часток не використовувались.

Зміна резервів із страхування життя за 2009 – 2010 рр.

Показники	2009	2010	Темпи приросту
	млн. грн.	млн. грн.	2010/2009
Величина зміни резервів із страхування життя, у тому числі, яка відповідає:	173,6	396,2	128,2%
інвестиційним доходам, що застосовуються для розрахунку страхових тарифів;	51,3	60,1	17,2%
індексації розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за офіційним індексом інфляції;	13,9	24,3	74,8%
частині інвестиційного доходу від розміщення коштів резервів із страхування життя, що залишилась після передбачених статтею 9 Закону України "Про страхування" обов'язкових відрахувань в математичні резерви та вирахувань витрат страховика на ведення справи;	48,6	83,2	71,2%
загальному обсягу збільшення розмірів страхових сум та (або) страхових виплат (бонусів), які визначено за іншими фінансовими результатами діяльності згідно з договорами страхування, що передбачають участь страхувальника у інвестиційному доході страховика;	6,0	5,7	-5,0%
величині зміни розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за договорами страхування, грошові зобов'язання за якими визначено у вільноконвертованій валюті або розрахункових величинах.	15,2	-2,3	-115,1%

Перестраховування

За договорами перестраховування ризиків за 2010 рік українські страховики (цеденти, перестраховувальники) сплатили часток страхових премій **10 745,2 млн. грн.** (за 2009 р. – 8 888,4 млн. грн.) (рис. 15), з них:

- перестраховикам-нерезидентам – **991,3 млн. грн.** (за 2009 р. – 1 104,3 млн. грн.),
- перестраховикам-резидентам – **9 753,9 млн. грн.** (за 2009 р. – 7 784,1 млн. грн.).

Загальна сума часток страхових виплат, компенсованих перестраховиками, становила **508,6 млн. грн.** (за 2009 р. – 967,9 млн. грн.), в тому числі компенсовано:

- перестраховиками-нерезидентами – **289,6 млн. грн.** (за 2009 р. – 287,1 млн. грн.),
- перестраховиками-резидентами – **219,0 млн. грн.** (за 2009 р. – 680,8 млн. грн.).

За 2010 рік помітно збільшилась тенденція щодо збільшення обсягів внутрішнього перестраховування. Так, частка страхових премій сплачених перестраховикам-резидентам за 2010 рік становила 9 753,9 млн. грн., що на 25,3% більше в порівнянні з 2009 роком (за 2009 р. – 7 784,1 млн. грн.) та на 21,5% більше в порівнянні з 2008 роком (за 2008 р. – 8 026,8 млн. грн.).

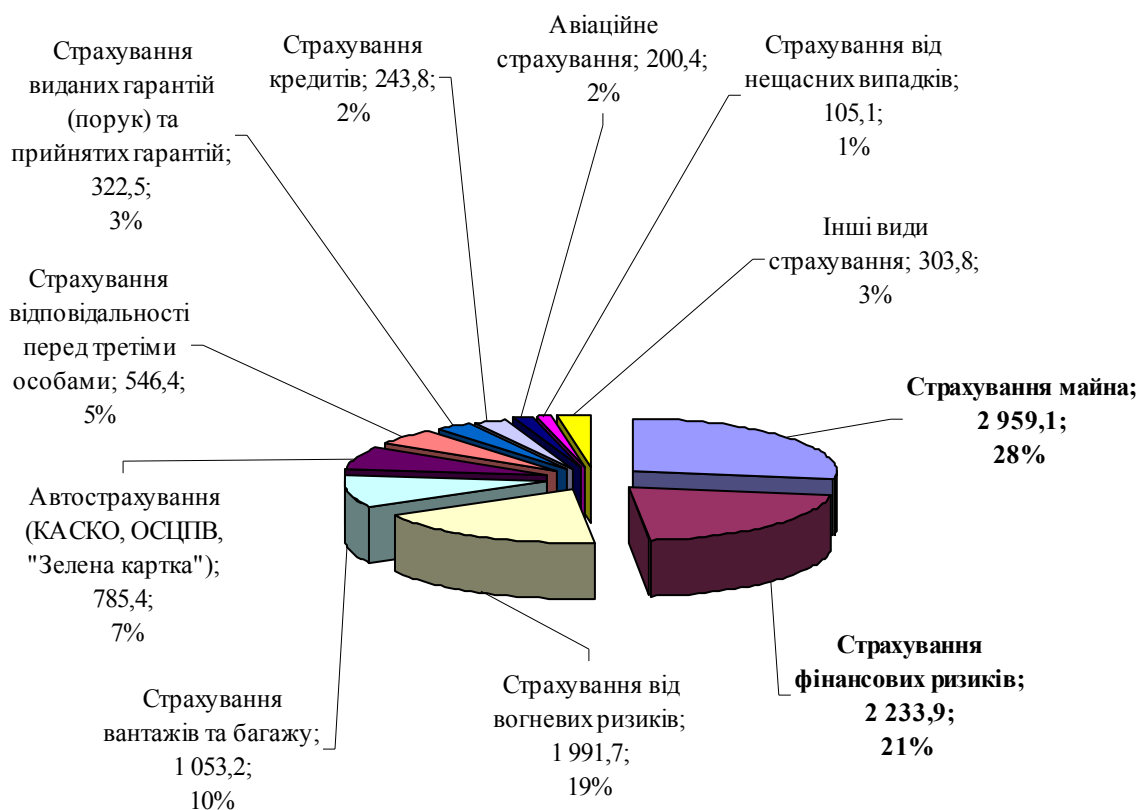

Рис. 15. Структура вихідного перестраховання за видами страхування станом на 31.12.10 (млн. грн.)

У структурі вихідного перестраховання станом на 31.12.10 найбільше сплачено часток страхових премій за такими видами страхування, як: страхування майна – 2 959,1 млн. грн. (або 28%) (станом на 31.12.09 – 2 059,2 млн. грн. (або 23,2%)); страхування фінансових ризиків – 2 233,9 млн. грн. (або 21%) (станом на 31.12.09 – 1 624,1 млн. грн. (або 18,3%)); страхування від вогневих ризиків – 1 991,7 млн. грн. (або 19%) (станом на 31.12.09 – 1 305,2 млн. грн. (або 14,7%)); страхування вантажів та багажу – 1 053,2 млн. грн. (або 10%) (станом на 31.12.09 – 804,7млн. грн. (або 9,1%)).

У співвідношенні до валових страхових премій частка вихідного перестраховання станом на 31.12.10 становила 46,6% (станом на 31.12.09 – 43,5%) (рис. 16).

Рис. 16. Частки вихідного перестраховування у співвідношенні до валових страхових премій за 2008 – 2010 рр.

На рис. 17 представлено структуру перестраховування ризиків у нерезидентів у 2010 році. Від загальної суми сплачених часток страхових премій на перестраховування нерезидентам (991,3 млн. грн.) найбільше сплачено до Великобританії – 30% (або 298,0 млн. грн.), Російської Федерації – 17% (або 172,2 млн. грн.) та Швейцарії – 12% (або 121,4 млн. грн.).

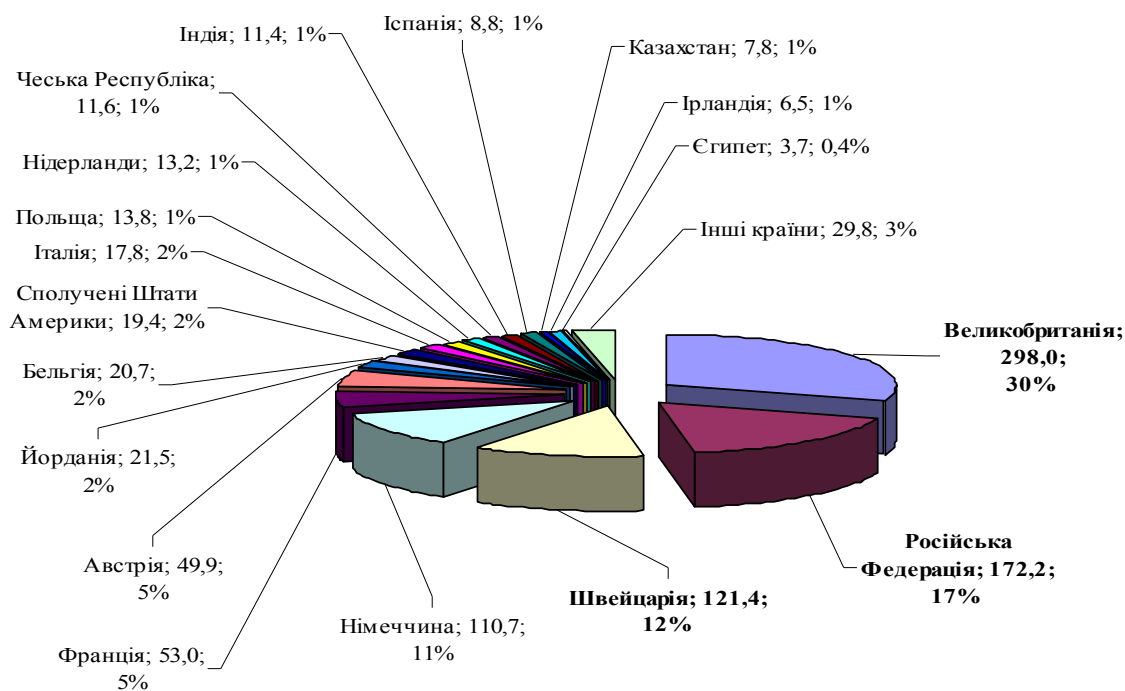

Рис. 17. Частка страхових платежів, яка належить перестраховику-нерезиденту станом на 31.12.10 (млн. грн.)

Активи страховиків та сформовані страхові резерви

Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2008 – 2010 рр. зображена на рис. 18.

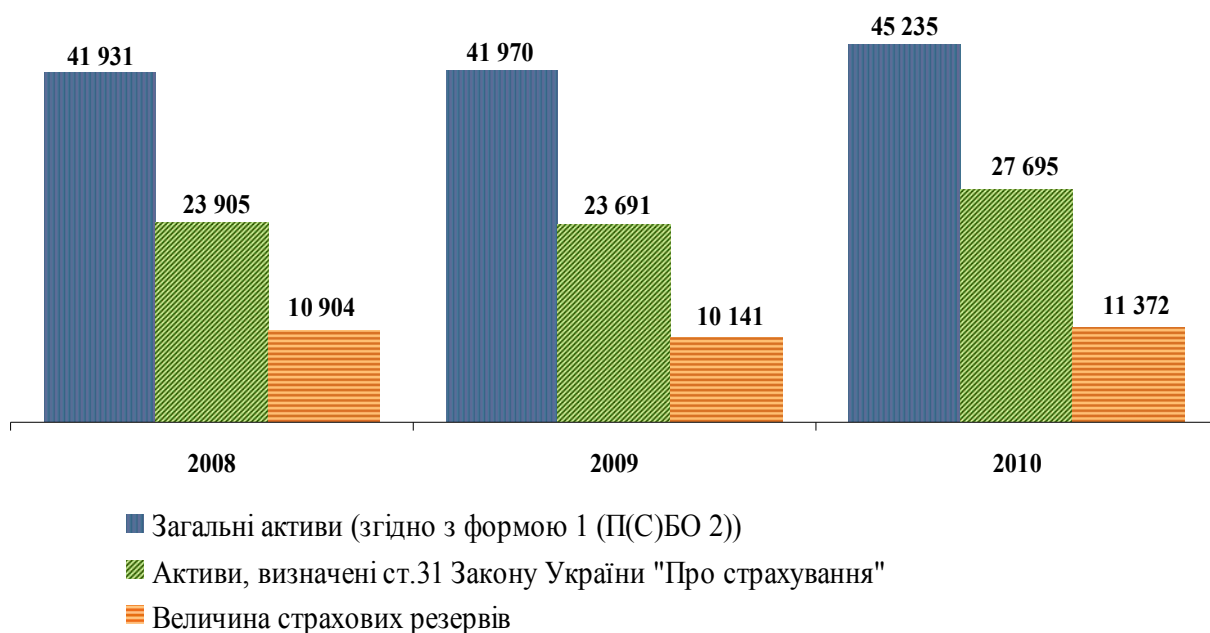

Рис. 18. Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2008 – 2010 рр. (млн. грн.)

Станом на 31.12.10 обсяг загальних активів страховиків становив 45 234,6 млн. грн., що на 7,8% більше в порівнянні з відповідним показником 2009 року. Величина активів, визначених ст. 31 Закону України «Про страхування», збільшилась на 16,9% (до 27 695,0 млн. грн.), відповідно.

Разом з тим, основною проблемою для страховиків залишається недостатність ліквідних фінансових інструментів для проведення ефективної політики інвестування коштів.

Розміщення страхових резервів здійснюється згідно зі статтею 31 Закону України «Про страхування», де визначено перелік активів за відповідними категоріями.

Станом на 31.12.10 обсяг активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів⁵, становив **27 695,0 млн. грн.** (на 4 004,1 млн. грн. більше, ніж на відповідну дату 2009 року), які у розмірі **11 541,8 млн. грн.**, використано з метою представлення коштів страхових резервів.

Структура активів страхових компаній, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування» для представлення страхових резервів (таблиця 12), станом на 31.12.10 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.09 мала такі зміни:

- на 1 384,0 млн. грн. (або на 14,5%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення акціями, і становив 10 905,8 млн. грн. (або 39,4% від загального обсягу активів);

⁵ - відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування».

- на 538,2 млн. грн. (або на 9,1%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозити), і становив 6 464,6 млн. грн. (або 23,3% від загального обсягу активів);
- на 872,4 млн. грн. (або на 28,4%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків, і становив 3 940,1 млн. грн. (або 14,2% від загального обсягу активів);
- на 653,9 млн. грн. (або на 75,2%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 1 523,4 млн. грн. (або 5,5% від загального обсягу активів).

У структурі активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя (таблиця 13), станом на 31.12.10 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.09 відбулись такі зміни:

- на 583,3 млн. грн. (або на 16,5%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладках (депозитах) і становив 4 119,1 млн. грн. (або 35,7% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 623,8 млн. грн. (або на 30,8%) збільшився обсяг коштів, представлених як права вимоги до перестраховиків, і становив 2 651,2 млн. грн. (або 23,0% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 67,2 млн. грн. (або на 4,7%) зменшився обсяг коштів, вкладених в акції, і становив 1 375,8 млн. грн. (або 11,9% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 547,8 млн. грн. (або на 79,6%) збільшився обсяг коштів, вкладених у цінні папери, що емітуються державою, і становив 1 235,6 млн. грн. (або 10,7% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя).

У структурі активів, якими представлені **технічні резерви** (таблиця 14), станом на 31.12.10 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.09 відбулись такі зміни:

- на 51,3 млн. грн. (або на 4,0%) зменшився обсяг коштів, вкладених в акції, і становив 1 246,6 млн. грн. (або 13,4% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 395,3 млн. грн. збільшився обсяг коштів, вкладених у цінні папери, що емітуються державою, і становив 593,2 млн. грн. (або 6,4% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 647,9 млн. грн. (або на 34,1%) збільшився обсяг коштів, представлених як права вимоги до перестраховиків, і становив 2 549,9 млн. грн. (або 27,3% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви).

У структурі активів, якими представлені **резерви зі страхування життя** (таблиця 15), станом на 31.12.10 у порівнянні з інформацією станом на 31.12.09 відбулись такі зміни:

- на 205,1 млн. грн. (або на 27,5%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладках (депозитах) і становив 950,8 млн. грн. (або 43,1% від загального

обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя), у тому числі на 147,7 млн. грн. (або на 41,4%) збільшився обсяг коштів в іноземній валюті і становив 504,6 млн. грн. (або 22,9% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);

- на 152,5 млн. грн. (або на 31,1%) збільшився обсяг коштів, вкладених у цінні папери, що емітуються державою, і становив 642,4 млн. грн. (або 29,1% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);
- на 67,3 млн. грн. (або на 95,5%) збільшився обсяг грошових коштів на поточних рахунках і становив 137,8 млн. грн. (або 6,2% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя).

На рис. 19 відображена структура загальних активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»).

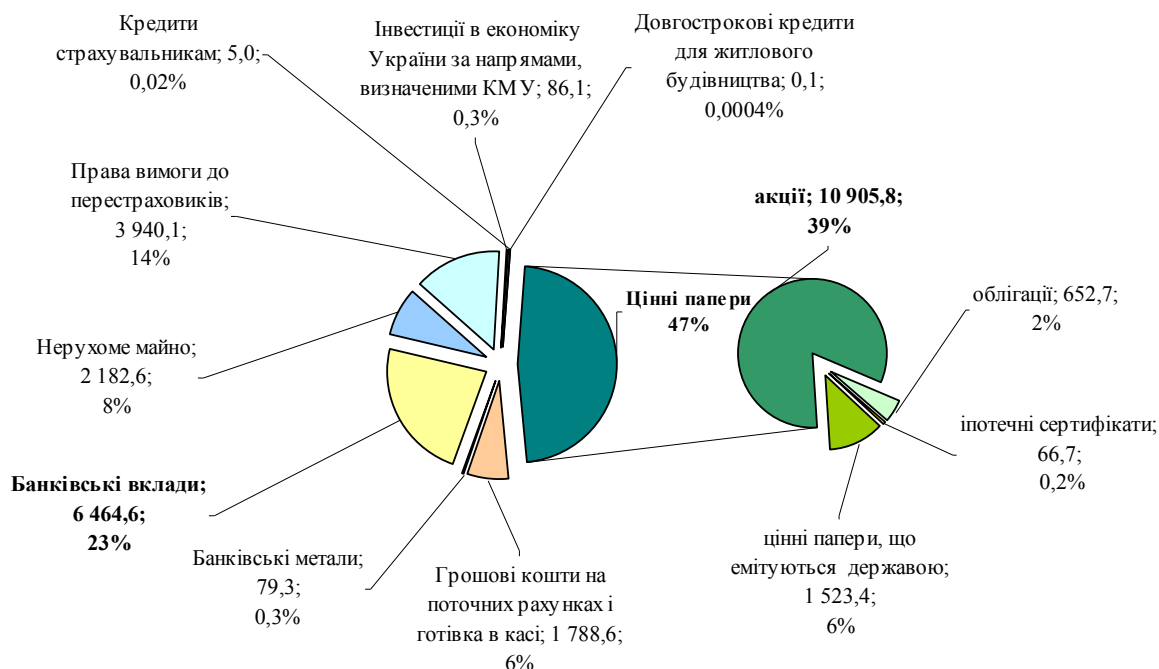

Рис. 19. Структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»), станом на 31.12.10 (млн. грн.)

На рис. 20 зображена структура активів, якими представлено кошти страхових резервів станом на 31.12.10.

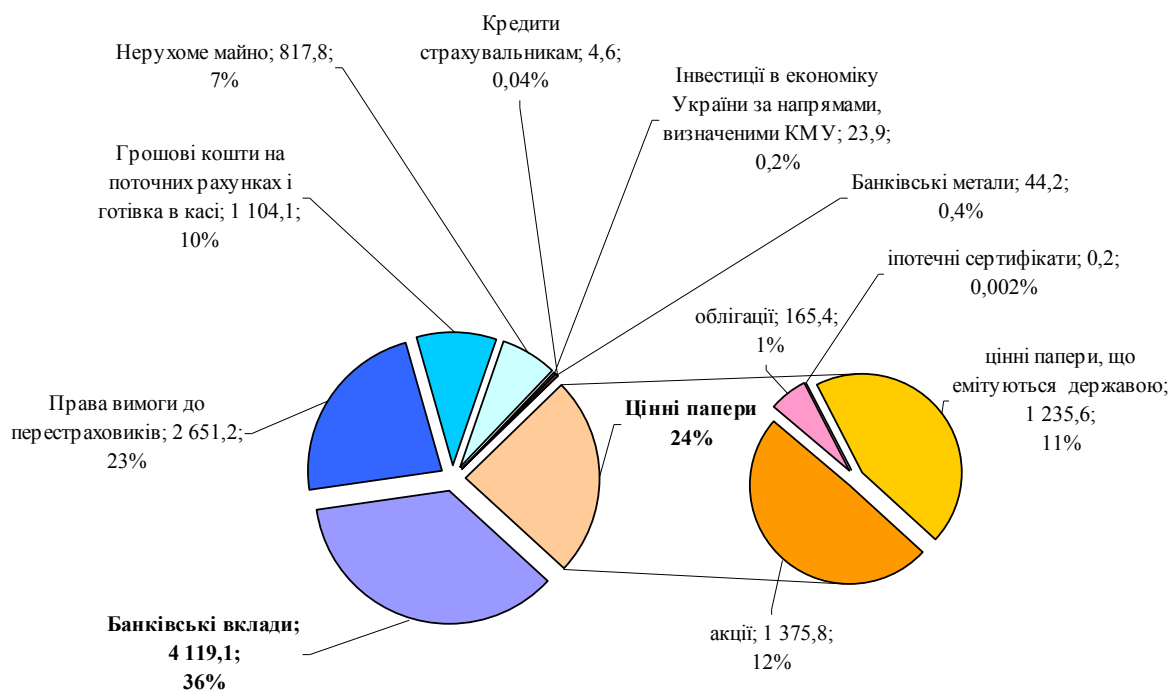

Рис. 20. Структура активів, якими представлено кошти страхових резервів, станом на 31.12.10 (млн. грн.)

Активи страхових компаній

	Активи страховиків			
	млн. грн.		Структура активів	
	на 31.12.09	на 31.12.10	на 31.12.09	на 31.12.10
Загальні активи по балансу	41 970,1	45 234,6	X	X
<i>Категорія активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Активи, визначені ст.31 Закону України «Про страхування», у тому числі:	23 690,9	27 695,0	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 526,8	1 770,2	6,4%	6,4%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	212,8	402,8	0,9%	1,5%
2) банківські вклади (депозити)	5 926,4	6 464,6	25,0%	23,3%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 707,9	1 819,2	7,2%	6,6%
3) банківські метали	105,3	79,3	0,4%	0,3%
4) нерухоме майно	1 997,8	2 182,6	8,4%	7,9%
5) акції	9 521,8	10 905,8	40,2%	39,4%
6) облігації	556,5	652,7	2,3%	2,4%
7) іпотечні сертифікати	20,7	66,7	0,1%	0,2%
8) цінні папери, що емітуються державою	869,5	1 523,4	3,7%	5,5%
9) права вимоги до перестраховиків	3 067,7	3 940,1	12,9%	14,2%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	648,7	870,2	2,7%	3,1%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України *	78,4	86,1	0,3%	0,3%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	67,7	72,4	0,3%	0,3%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	7,8	8,0	0,03%	0,03%
10.3) добування корисних копалин;	0,2	0,0	0,0%	0,00%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	1,5	1,5	0,01%	0,01%
10.5) будівництво житла;	1,2	4,3	0,0%	0,02%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,00%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	5,1	5,0	0,02%	0,02%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,1	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	13,8	18,3	0,1%	0,1%

* - Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1211 «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів».

Розміщення коштів технічних резервів та резервів зі страхування життя

	Страхові резерви			
	млн. грн.		Структура активів	
	на 31.12.09	на 31.12.10	на 31.12.09	на 31.12.10
Сформовані страхові резерви	10 141,3	11 371,8	X	X
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя, у тому числі:	9 793,6	11 541,8	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 051,5	1 093,5	10,7%	9,5%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	97,9	146,1	1,0%	1,3%
2) банківські вклади (депозити)	3 535,8	4 119,1	36,1%	35,7%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	975,2	957,7	10,0%	8,3%
3) банківські метали	74,3	44,2	0,8%	0,4%
4) нерухоме майно	731,2	817,8	7,5%	7,1%
5) акції	1 443,0	1 375,8	14,7%	11,9%
6) облигації	172,4	165,4	1,8%	1,4%
7) іпотечні сертифікати	0,0	0,2	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	687,8	1 235,6	7,0%	10,7%
9) права вимоги до перестраховиків	2 027,4	2 651,2	20,7%	23,0%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	486,3	688,8	5,0%	6,0%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	51,8	23,9	0,5%	0,2%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	49,5	20,1	0,5%	0,2%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,8	0,8	0,01%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,2	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,2	2,9	0,01%	0,03%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,6	0,05%	0,04%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,1	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	13,7	10,7	0,1%	0,1%

Розміщення коштів технічних резервів страхових компаній

	<i>Технічні резерви</i>			
	<i>млн. грн.</i>		<i>Структура активів</i>	
	<i>на 31.12.09</i>	<i>на 31.12.10</i>	<i>на 31.12.09</i>	<i>на 31.12.10</i>
Сформовані страхові резерви	10 141,3	11 371,8	100%	100%
- у тому числі технічні резерви	8 352,1	9 186,6	82,4%	80,8%
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви, у тому числі:	7 978,9	9 335,9	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	981,0	955,6	12,3%	10,2%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	68,3	116,9	0,9%	1,3%
2) банківські вклади (депозити)	2 790,0	3 168,3	35,0%	33,9%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	618,3	453,1	7,7%	4,9%
3) банківські метали	54,1	15,7	0,7%	0,2%
4) нерухоме майно	595,7	673,5	7,5%	7,2%
5) акції	1 297,9	1 246,6	16,3%	13,4%
6) облігації	102,5	107,9	1,3%	1,2%
7) іпотечні сертифікати	0,0	0,2	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	197,9	593,2	2,5%	6,4%
9) права вимоги до перестраховиків	1 902,0	2 549,9	23,8%	27,3%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	360,9	587,9	4,5%	6,3%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	44,3	14,4	0,6%	0,2%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	42,5	12,8	0,5%	0,1%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,5	0,4	0,0%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,2	1,2	0,0%	0,01%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	13,6	10,6	0,2%	0,1%

Розміщення коштів резервів зі страхування життя

	Резерви зі страхування життя			
	млн. грн.		Структура активів	
	на 31.12.09	на 31.12.10	на 31.12.09	на 31.12.10
Сформовані страхові резерви	10 141,3	11 371,8	100%	100%
- у тому числі резерви зі страхування життя	1 789,2	2 185,2	17,6%	19,2%
<i>Категорії активів, визначені статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені резерви зі страхування життя, у тому числі:	1 814,6	2 205,9	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	70,5	137,8	3,9%	6,2%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	29,6	29,2	1,6%	1,3%
2) банківські вклади (депозити)	745,7	950,8	41,1%	43,1%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	356,9	504,6	19,7%	22,9%
3) банківські метали	20,2	28,5	1,1%	1,3%
4) нерухоме майно	135,5	144,3	7,5%	6,5%
5) акції	145,1	129,2	8,0%	5,9%
6) облігації	69,9	57,5	3,9%	2,6%
7) іпотечні сертифікати	0,0	0,0	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	489,9	642,4	27,0%	29,1%
9) права вимоги до перестраховиків	125,5	101,3	6,9%	4,6%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	125,4	100,9	6,9%	4,6%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	7,5	9,5	0,4%	0,4%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	7,0	7,3	0,4%	0,3%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,3	0,4	0,02%	0,02%
10.3) добування корисних копалин;	0,2	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	0,0	1,8	0,0%	0,1%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,6	0,26%	0,21%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,1	0,01%	0,01%
13) готівка в касі	0,1	0,1	0,0%	0,0%